

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Sibylliakōn chrēsmōn logoi oktō

Châteillon, Sébastien

Basileae, 1555

Clariss. viris DD. Thomae & Ambrosio Blaureris, germanis [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-248466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-248466)

CLARISS. VIRIS DD. THOMÆ & Ambrosio Blaureris, germanis fratrib. alteri Reip. alteri ecclesię Constantiensis præsidibus benemeritis, Dominis suis colendisissimis, Xyftus Betuleius Augustanus S. D.

Meministis, uiri sanctissimi, quantus philophilus noster Bonifacius Lycosthenes, felici memoria, extiterit, quamq; polyphilię fuerit deditus. Tam fuit ille coelestis illius doctoris præcepti studiosus, ut nihil prius caritate, nihil antiquius iuuandi studio habuerit: neq; ab hoc officio ulla ingratitude fuit deterritus unquam, ita ut suis sepe osoribus benefecerit ultero. Ille inquam philophilus, ille mirabilis amicitiarum cõciliator, meritò mihi, nisi ingratus esse uelim, multis celebrandus est nominibus: sed hoc maxime, quòd neminem, piè saltem doctum, ita solus amauit, aut coluit, quin me uel ex parte aliqua ab ea amicitia herere uoluerit. Sincerus profectò in illo homine candor, & singulare diuinę uoluntatis studium. Qui cum nos, ut par erat, arctissimo amore complecteretur, se mihi hoc debere arbitratu est, ut per occasionem, quam hospitij iure habebat oblatisimam, mihi uestram cõciliaret beneuolentiam, quam hucusq; plurimis erga me decla-

4 3 rastiis

emuis uir
uras no
s litera F
n esse. Et
ocis, in
ta erat:
remus.
Sibyl
licia lo
nimus,
is

raſtis argumentis, ita ut abſq; ingrati tudinis uitio
 facere non poſſim, quin meum erga uos ſtadium,
 quo tacitè uos haſtenuſ colui, publica aliqua ſi-
 gnificatione declarem. Et licet hoc ingenij mei
 (quod exiguum admodum eſſe fateor) monumèto
 non fiat: non ingratum tamen uobis fore arbitror,
 munus hoc, multorum ſeculorum uetuſtate ſepul-
 tum, ueſtro ſub nomine in lucem aſſeri. Non, in-
 quam, admittere potui, ut quiſquam mortalium
 Sibyllas tot ſeculis ſepultas, hodie renaſci prius re-
 ſciſcat, quàm intellexerit, Xyſtum ueſtri nominis
 ſtudioſiſſimum eſſe. Diuina providentia factū ar-
 bitror, quòd ex multis longè optimis ex ueneranda
 uetuſtate erutis monumètis, hoc ceu primitiæ mi-
 hi contigerūt. Nam cum Lactantij Firmiani, acer-
 rimi illius factū ſimiq; religionis Chriſtiane ad-
 uerſus gentes deſenſoris, libros de Diuina inſtitu-
 tione ad Conſtantinum Magnū ſcriptos, in ſchola
 mea iuuentuti enarrarem, & libri illi Sibyllinis
 testimonijs creberrimis eſſent conſperſi, arbitra-
 bar me non id quod in ſabris ſe reperiſſe clamitāt,
 naſtum. Neq; proſectò me ſpes ſefellit. Nam dum
 Lactantiana testimonia cum Sibyllinis 2870 uois
 conſero, animaduerto uanam eorum eſſe opinio-
 nem, qui credere non potuerunt, Sibyllas quicquā
 de Chriſto fuiſſe uaticinatas: ceteras fortè ex anu
 Vergiliana, quæ Aeneæ dux ad inferos fuiſſe à Po-
 eta ſin-

eta fingitur, mentientes. Sed rursus illorum sententia confirmatur optime, qui quartam eiusdem Maronis Eclogam de Christi aduentu interpretatur, quum de aureo nascentis Christi seculo, de miraculis, de passione, de resurrectione tam certo prædixerint, ut maior illis fides etiam de secundo aduentu uaticinantibus, meo quidem iudicio, sit habenda merito. Et si Roma sciret, sese primo quoque tempore ad poenitentiam conuerteret, quæ iterato audit: *ἐστὶν πρόμα πύαν*. Imò si toti orbi non leuamens esset, de alio uiuendi genere cogitaret, dicere Domini magnum magnis expectationibus expectaret. Sic prorsus sentio, Deum totius uniuersitatis opificem et administratorem eternam suam uoluntatem, et totam illam factorum seriem, præsertim ad salutem mortalium spectantem, sicut Israelitis per Prophetas, ita gentibus per Sibyllas ostendere uoluisse, per idem numen fatidicum. Sibyllæ siquidem nomenclatio, si modò Lactantij expositioni credimus, consilium Dei significat. Quantum autoritatis Augustinus Sibyllinis tribuat oraculis, nemo Theologorum, in patrum modò monumentis uersantium, est, qui nesciat. qui tamen præter Lactantiana, et Erythreæ quædam, in quibus Acrosticha illa, ut opinor, ex Sibyllinis uidit nihil. Non uendico illis Propheticam maiestatem, quam ueneramus in Hebræorū prophetis, Esaiæ,

Hieremia, & alijs. Sed interim quorundam prophetarum uoces clarè expressas difsimulare non possumus. An non audimus Zachariam manifestè in his uersiculis,

Αὐτὸς ὁ ὁ βασιλεὺς ἐπιβάς ἐπὶ πᾶλλον ἐσάγει,

Γράος πᾶσι φανεῖς,

Et quæ sequuntur? An non prorsus idem cum Osea dicit, hoc uersu:

Καὶ θανάτου ἐν ἔργου, ἢ ὕσθρου εἰς λέξιον ἡξῆ, &c.

Quid quod eandem ciuitatem coelestem describit, cuius ἐμφράσις speciosa in Apocalypsi legitur. Ergo gentes ad salutem olim uocandæ non tantum lumen illud habuerunt, quo τὸ γνωστὸν τῶ θεῶ ex creatione, & perenni illa uisibili mundi administratione intelligere potuerunt. Misit benignissimus Deus & ad ipsas, suæ æternæ uoluntatis interpretes, non furiosas, aut Apollinis alicuius dæmoniaco spiritu agitataς: sed quæ diuini alicuius numinis afflatu, magnalia cunctipoiētis Dei cecinere. Non inquā illis Enthusiasmus fuit furibundus, id quod uel ex Acrostichis animaduertere est, quibus, literis mystica serie positis, iudicium Christi describitur accuratissimè. Quæ cum cæca gentilitas intelligeret minimè, pro insanis fuerunt habitæ. Non dubito quin futuri sint, qui his uaticinijs, licet multis in locis truncatis & mutilis, uel interpretatione, uel enarratione sint lumen aliquod il-

laturi:

Epistola.

9

laturi: ad quod mihi nec ocij satis, nec eruditionis
esse, facile agnosco. Conquisiui ex his ea quæ La-
ctantianæ, ut dixi, enarrationi inseruire uideban-
tur. Et cum omnino edendi hi *χρησμοὶ* uideren-
tur, uisus sum mihi lectoribus rem minimè ingra-
tam facere, si illas ipsas Lactantianas collationes
adijcerē. Quicquid itaq; illius est, sub uestro. Viri
clarissimi, patrocinio in lucē exire uolui. Quare
munus hoc æquo animo à uestro cultore suscipite,
& Xystum uestrum solita beneuolentia comple-
cti pergite. Valet. Ex Augusta Vindelicorum,
quarto Calendas Nouemb. Anni à Re-
demptoris natiuitate

1544.

6 5